

**Kalastusmuseoyhdistys ry.
Fiskerimuseiföreningen rf.**

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2010

YHDISTYKSEN HALLINTO, JÄSENISTÖ JA TALOUDENHOITO

Vuosikokous

Vuosikokous pidettiin 30.3.2010 Helsingissä. Puheenjohtajana toimi Harri Dahlström ja sihteerinä Ari Lappalainen. Läsnä oli 10 yhdistyksen jäsentä. Kokous hyväksyi vuoden 2009 toimintakertomuksen ja tilit sekä toimintasuunnitelman vuodelle 2010. Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen 14 § määräämät asiat.

Johtokunta

Kai Westman, puheenjohtaja
Sari Saukkonen, varapuheenjohtaja
Harri Dahlström
Seppo Huuskonen
Teuvo Järvenpää
Kari Kilpinen
Pentti Munne
Markku Niemeläinen
Jorma Tiitinen
Rainer Wulff

Pysyvä asiantuntijajäsen:
Eero Naskali

Johtokunta kokoontui 4 kertaa.

Nimetyt toimi- ja vastuhenkilöt

Toiminnanjohtaja (kokouksissa esittelijä ja sihteeri): Ari Lappalainen

Taloudenhoitaja: Inkeri Sirola

Varsinaiset tilintarkastajat: Kaarina Manninen, Kyllikki Tuovinen
Varatilintarkastajat: Tuija Paananen, Anna-Liisa Tuunainen

Jäsenistö ja jäsenmaksut

Vuoden 2010 lopussa yhdistykseen kuului 101 henkilöjäsentä (vuoden 2009 lopussa 96) ja 6 yhteisöä kannattajajäsenenä (ei muutoksia).

Jäsenmaksut olivat entisellään: henkilöjäsenmaksu 10 euroa, perhejäsenmaksu 2 euroa, ainaisjäsenmaksu 80 euroa sekä kannattajajäsenmaksu 80 euroa.

Talous

Toimintaa on rahoitettu pääasiassa avustuksin. Yhdistys sai Maa- ja metsätalousministeriöltä projektiin "Kalastuskulttuurin tallennuksen ja esittelyn organisointi" 50 000 euroa, Opetusministeriöltä aineistojen digitointiin 9 000 euroa, Suomen Kalamiesten Keskusliitolta historiankirjoitusprojektiin 8 000 euroa, Tyrvöntö-Seuralta museon luettelointiin 3 800 euroa sekä kalastusalan bibliografian valmisteluun Olvi-Säätiöltä 2 500 euroa.

Toimintaa on muilta osin rahoitettu mm. jäsenmaksuin sekä julkaisu- ja vuokratuloin (muut tulot yht. 1 300 euroa).

HENKILÖKUNTA JA TILAT

Yhdistyksen toiminnanjohtajana toimi Ari Lappalainen ajalla 1.1. - 31.12.2010. Yhdistyksen museoapulaisena toimi Pekka Kinnunen ajalla 1.6. - 31.8.2010. Muilta osin on käytetty ostopalveluja.

Yhdistyksen tilat olivat entiset eli Riihimäellä (Sepänkatu 8) sijaitseva 200 neliön keskusvarasto sekä Joensuussa (Niskakatu 28) sijaitseva 20 neliön toimisto- ja arkistotila. Riihimäen Herajoentiellä oli käytössä kylmäksi varastotilaksi vuokrattu myllyrakennus.

SUOMEN KALASTUSMUSEOTOIMINNAN SELVITYSTYÖ

Kyseessä oli kolmivuotisen (2008 - 2010) projektin "Kalastuskulttuurin tallennuksen ja esittelyn organisointi" viimeinen vuosi. Hankkeesta valmistui vuonna 2010 loppuraportti, joka on liitteenä.

Raportissa on lähemmin selvitetty, kuinka kalastusta koskevan museoaineiston tallentaminen ja esittely on maassamme tarkoituksenmukaisinta järjestää sekä tehty tätä koskevat ehdotukset. Lähtökohtana ovat kalastusmuseoverkoston eri osa-alueet eli avomerikalastus, rannikkokalastus, jokipyynti, järvikalastus ja vapaa-ajankalastus. Tavoitteena on saada alan museotoiminta sille tasolle, että se on kelvollista Opetus- ja kulttuuriministeriön museoiden valtionavustuksen piiriin. Hankkeessa ja sen loppuraportissa on kartoitettu maamme kalastusmuseoiden tilanne aineistoinen, tiloineen, resursseineen ja organisaatioineen sekä muu alan aineiston tallennuksen tila.

Raportissa on selvitetty kalastusalan erikoismuseon tarve sekä toiminta- ja organisaatiomalli, museotoiminnan vaatimat resurssit sekä rahoitusmalli. Merikalastusmuseo esitetään perustettavaksi Kotkaan, ja sen tehtävänä olisi jatkossa olla myös alan valtakunnallinen erikoismuseo. Yhteistyö Kotkan Maretariumin ja Vellamon kanssa toisi merkittäviä taloudellisia ym. synergiaetuja. Suomen järvikalastusmuseota ja Suomen vapaa-ajankalastusmuseota kehitettäisiin omina

erikoismuseoinaan. Merikalastusmuseon käynnistämiseen ja suunnitelman toteuttamiseen ehdotetaan MMM:ltä harkinnanvaraista vuotuista tukea. Lisäksi ehdotetaan, että kalastuslain muutoksen yhteydessä turvataan jatkuvan tuen saaminen kalastusmuseotoimintaan.

MUU TOIMINTA

Yhdistyksen muu toiminta oli kalastuskulttuuria tallentavaa ja työn tuloksia yleisölle esittelevää. Sen tarkoituksena on hoitaa koottuja valtakunnallisesti arvokkaita aineistoja sekä ylläpitää julkista kiinnostusta asiaa kohtaan em. selvitysprojektin aikana, jotta varsinainen alan museotoiminta voisi aikanaan käynnistyä.

Keruu

Aineistoa kerättiin aiemmin tehtyjen suunnitelmien pohjalta (yhdistyksen julkaisut 6. ja 12.). Esineistön ohella koottiin valokuvia, muistitietoa, arkistoaineistoa ja painotuotteita. Keruussa käytettiin hyväksi myös yhdistyksen internetsivuilla olevaa kyselykaavaketta (www.kalastusmuseo.fi). Merkittävää aineistoa on saatu lahjoituksina Sinikka Inkiseltä (Eero Järvisen kuva- ja arkistomateriaalia) sekä Heljä Lehikoiselta (kalastaja Kuuno Rinteen jäämistöä, Kontiolahti). Esinekokoelmiin hankittiin Kaivopuiston Antiikilta arvokas Rennforsin heittovapa. Vanhaa kalastuskirjallisuutta on hankittu Tapiola-Antikvariaatista ja Antikvariaatti Punaparralta, sekä kalastusaiheisia postimerkkejä ja -kortteja Riihimäen Postimerkkeilijät ry:ltä.

Kokoelmat, aineistojen dokumentointi ja säilytys

Kalastusmuseoyhdistyksellä oli vuoden 2010 lopussa varastoituna sekä eri näyttelyihin (tärkeimpinä SJKM, SVKM, Kotkan Maretarium) sijoitettuna yli 10 000 esinettä, yli 27 000 valokuvaa, arkisto sekä kirjallisuuskokoelma. Riihimäen keskusvarastossa ovat esineet ja lahjoitusarkistot. Joensuun toimistossa ovat yhdistyksen käyttöarkisto, alkuperäiskuvat ja digitaalinen kuva-arkisto (varmuuskopiot siitä eri paikoissa), kirjasto ja omat julkaisut.

Kalastusmuseoyhdistyksen sekä Suomen järvikalastusmuseon ja Suomen vapaa-ajankalastusmuseon yhteisenä tavoitteena on saattaa kokoelmat ja niiden luettelointi digitaaliseen muotoon. Vuonna 2005 aloitettua kuva-aineistojen siirtämistä digitaaliseen muotoon on tehty Opetusministeriöltä hankkeeseen saatujen avustusten sekä osin MMM:n rahoituksen turvin. Vuoden 2010 loppuun mennessä tietokantaan on siirretty KMY:n hallitsemista kuvista yli 25 000 kuvaa. Lisäksi on digitoitu Suomen järvikalastusmuseon kuva-arkisto (6 000 kuvaa) kokonaisuudessaan. KMY:n selvittämä vanha kalataloushallinnon lasinegatiivikokoelma on useiden laitosten - Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Museovirasto, Suomen valokuvataiteen museo - hallussa, ja on neuvoteltu myös ko. tahoilla olevien kuvien digitoinnista ja käytöstä mahdollisessa kuvapankissa.

Aineistojen varsinainen digitaalinen luettelointi aloitettiin kalastusmuseoalan yhteisprojektina. OPM:n avustuksen turvin on hankittu yhdistykselle museovirastolta esine- ja kuva-aineistojen luettelointiin soveltuva Musketti-ohjelma web-versiona, ja sen käyttöönotto koulutuksineen tapahtui vuonna 2010. KMY:n aineistoja on järjestetty saanti- ja viitetietoineen, jotta luettelointi voidaan aloittaa. Tältä pohjalta tullaan päivittämään myös vuonna 1995 julkaistu (KMY:n julkaisu 9.) kronologinen kokoelmajulkaisu.

OKM:ltä vuonna 2010 lopussa saadun erillisrahoituksen (9 000 euroa) turvin aloitettiin digitaalisen luetteloinnin valmistelu yhdistyksen pienoismallikokoelmista. Kokonaisuuteen kuuluu Museovirastolta KMY:n hallintaan siirtynyt, 1800-luvun lopulta vuoteen 1920 toimineen Suomen Kalastusmuseon pienoismallikokoelma, sekä KMY:n itsensä keräämä muu pienoismallikokoelma.

Toimintavuonna saatettiin Museoviraston/Tyrväntö-Seuran tuen turvin loppuun Tyrvännön järvikalastusmuseon kalastusesineistön luetteloinnin kenttätyöt (aloitettu 2008). Museolle tehtiin esinediario, joka vahvistaa numeroinnin ja luetteloinnin. Loput esineet kuvattiin digitaalisesti sekä siirrettiin luetteloinnin kenttätiedot sähköiseen muotoon. Aineisto luetteloidaan Musketti-ohjelmaan.

Esine- ja kuva-aineistojen digitaalisen luetteloinnin ansiosta niitä voidaan jatkossa hyödyntää paremmin erilaisessa kuva- ja tietopalvelutoiminnassa, myös yhdistyksen internetsivuja hyväksi käyttäen.

Näyttely- ja julkaisutoiminta

Suomen järvikalastusmuseon perusnäyttelynä jatkoi "Puukoukusta trooliin", Suomen vapaa-ajankalastusmuseon perusnäyttelynä "Puukoukusta Rapalaan", Kotkan Maretariumissa näyttelykokonaisuus "Kalastusmuseon kokoelmista" ja Tyrvännön järvikalastusmuseon perusnäyttelynä "Vanajanselkä - Hämeen historiallinen kala-aitta". Kyseiset näyttelyt ovat KMY:n tuottamia. Vuonna 2010 toteutettiin uusi kalastusaiheinen postimerkki- ja postikorttinäyttely "Kalastusterveisiä", joka oli esillä Erämessuilla (10. - 13.6.), Suomen vapaa-ajankalastusmuseossa (15.6. - 21.11.) ja Maretariumissa (26.12. alkaen).

Vuosina 2007 ja 2008 Asikkalassa ja Kerimäellä esillä olleen UKK-näyttelyn toinen julkaisu koottiin vuonna 2010. Siihen tulee XI Kalastusmuseopäivien symposiumin (2008) ja kesien 2007 - 2008 "kalajuttutuokioiden" puheenvuorot soveltuvin osin.

Suomen Kalamiesten Keskusliiton historiankirjoitusta vietiin eteenpäin tutkimalla liiton arkistoa ja jatkamalla SKK:n aktiivien haastatteluja (vuonna 2010 tehty 12 haastattelua, yhteensä haastateltuja 23) teemahaastattelurungon avulla. Haastattelujen purkamisen aloitettiin vuonna 2010. Käsikirjoitukselle on tehty dispositio sekä kirjoitettu johdanto-osa sekä alalukujen yleistä kehitystä kuvaavat alkuluvut.

Kalatalousalan bibliografiaa valmisteltiin KMY:n toiminnanjohtajan, tutkimusmestari Ari Savikon (Inari) ja opettaja/eräkirjailija Matti Kettusen (Joensuu) kesken. Tavoitteena (osa I) on koota yhteen Suomen itsenäisyyttä edeltävän ajan kalatalousalan kirjallinen materiaali. Tämän materiaalin luettelointi Exel-ohjelmalla saatettiin lähes kokonaan loppuun vuonna 2010. Vuoden aikana tehtiin alustavasti myös julkaisuun tulevat tietoiskut aiheeseen liittyvistä teemoista.

Opetustoiminta ja tiedottaminen

Ari Lappalainen, luento "Pohjois-Karjalan arvokalojen vanhaa jokipyyntiä" Koitereen ja Koitajoen kalastusalueiden 25-vuotisjuhlaseminaarissa "Kalaan Ilomantsiin" 14.8.2010 Ilomantsin Tsupukassa.

Kalastusmuseoyhdistyksen ylläpitämät internetsivut www.kalastusmuseo.fi kokosivat yhteen alan tiedot mm. kokoelmista, toiminnasta, paikallisista kalastusmuseoista ja kalastuskulttuurin muutoksista. Sivusto päivitettiin vuonna 2010 kaksi kertaa.